

їх живої маси у дослідній групі через 2 місяці на 9 %, через 3 – на 12% порівняно з контролем. У дослідних щурів підвищився вміст гемоглобіну, загального білку і лужної фосфатази. За результатами патолого-анатомічних та гістологічних досліджень контрольні та дослідні тварини не відрізнялися між собою. Спосіб обробки води за допомогою фільтрів, на загрузках яких створювали біоплівки з пробіотичних бактерій, позбавляє її від наявних мікроорганізмів та збагачує профільтровану воду пробіотичними бактеріями, що може бути використано у тваринництві, птахівництві, для очистки водопровідної питної води. Подальші дослідження мають бути спрямовані на дослідження впливу питної води, збагаченої пробіотичними бактеріями на прирости живої маси та якості м'яса, можливості відмови від кормових антибіотиків.

ФІЗИЧНИЙ РОЗВИТОК 14 – РІЧНИХ ШКОЛЯРІВ м. ЛЬВОВА **Ямка Я. М.**

Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького

Фізичний розвиток (ФР) – один із провідних критеріїв оцінки стану здоров'я учнів, важливий і доступний для вимірювання, оцінки та інтеграції. Згідно з даними наукових джерел, постійних і єдиних стандартів антропометричних показників для всіх дітей бути не може, оскільки вони змінюються залежно від соціально-побутових та клімато-географічних умов життя. Для характеристики стану здоров'я дитячого населення та моніторингу процесів його розвитку необхідно регулярно проводити оцінку стану ФР дитини з урахуванням всіх антропометричних даних та обов'язковим розрахунком відповідних показників. При виявленні відхилень, як в бік зменшення, так і в бік збільшення того чи іншого показника, доцільно здійснювати комплексне обстеження дітей з метою раннього виявлення соматичних захворювань.

Метою роботи було оцінити за показниками зросту, маси тіла й обводу грудної клітки особливості ФР 14-річних школярів м. Львова.

Матеріали та методи. Для оцінки антропометричних показників ФР використано результати обстеження 352 учнів середніх шкіл м. Львова. Цифрові результати, отримані в ході виконання роботи, опрацьовувалися з використанням програми Microsoft Excel, що входить до пакету Microsoft Office та програмного забезпечення AtteStat. Зміни вважали достовірно значущими при $p < 0,05$.

Результати та їхнє обговорення. За результатами проведеного дослідження регіональних віково-статевих особливостей ФР школярів 14 – річного віку м. Львова встановлено: у середньому зріст дівчаток 14 – річного віку становить $161,41 \pm 0,40$ см, а хлопчиків ($166,95 \pm 0,56$) см ($p < 0,05$). Середній показник маси тіла дівчаток дорівнює $52,40 \pm 0,55$ кг, що вірогідно менше ніж у хлопчиків – $56,16 \pm 0,75$ кг ($p < 0,05$). Середній показник обводу грудної клітки у хлопчиків складає $80,27 \pm 0,55$ см, а у дівчаток - $81,17 \pm 0,41$ см. Різниця між максимальними і мінімальними значеннями показників зросту, маси тіла,

обводу грудної клітки чотирнадцятирічних дітей, свідчать про різні темпи ФР дітей однієї вікової та статевої групи.

На основі проведених досліджень розроблено шкали регресії для оцінки ФР дітей 14-річного віку. При опрацюванні шкал регресії ФР (незалежна ознака – зріст (x), змінні ознаки – МТ (y) і ОГК (z)) отримані рівняння регресії для 14-річних хлопчиків: $y = -79,58 + 0,81x$, $z = 11,41 + 0,41x$ із середнім зростом від 160 см до 174 см, вище середнього – від 175 см до 180 см, нижче середнього – від 153 см до 159 см, високим – від 181 см до 184 см і низьким – від 152 см; для 14-річних дівчаток: $y = -54,42 + 0,66x$, $z = +47,73 + 0,21x$ із середнім зростом від 156 см до 167 см, вище середнього – від 168 см до 173 см, нижче середнього – від 150 см до 155 см, високим – від 174 см до 177 см і низьким – від 149 см.

На підставі шкалами регресії, відповідно до віку дітей, оцінювали ступінь їх ФР за зростом (середній, вище середнього, нижче середнього, високий чи низький). Визначили, що частка 14-річних дітей які мають середній зріст становить 77,3%. Відповідно 22,7% дітей мали зріст вищий або нижчий відносно основної кількості, а саме: низький зріст було встановлено у 1,7%, нижче середнього у 9,9%, вище середнього – 8,5%, високий у 2,6% дітей.

Висновки. Отже, за результатами проведеного дослідження ФР дітей встановлено, що частка хлопчиків із середнім фізичним розвитком за зростом становила 78,5%, високий зріст виявлено у 2,5% дітей, низький - серед 1,9% осіб. Показники ФР вищі та нижчі за середні склали 9,5% та 7,6% відповідно. Виявлено, що серед дівчаток за зростом середні значення були у 76,2% дітей. Високий та низький зріст у 2,6% та 1,6% відповідно, а зріст вище та нижче середнього встановлено у 7,7% та 11,9% обстежених дітей.

ГІГІЄНИЧНА ОЦІНКА АСОРТИМЕНТУ ДІЮЧИХ РЕЧОВИН КОМБІНОВАНИХ ПЕСТИЦИДІВ, ЯКІ ВИКОРИСТОВУЮТЬСЯ В УКРАЇНІ ДЛЯ ЗАХИСТУ ЗЕРНОВИХ КОЛОСОВИХ КУЛЬТУР, ЯБЛУНЕВИХ САДІВ ТА КАРТОПЛІ

Яструб А.М.¹, Омельчук С.Т.¹, Вавріневич О.П.², Алексійчук В.Д.¹

Кафедра гігієни та екології № 4¹, кафедра гігієни та екології № 1²

Національного медичного університету імені О.О. Богомольця

У сучасному сільськогосподарському виробництві вагоме місце посідають зернові колосові культури (пшениця, ячмінь), посівні площі яких в Україні станом на 2019 рік становили 9424,9 тис. га. Також нарощується виробництво зерняткових культур та картоплі. Нині площа багаторічних яблуневих насаджень становить близько 120 тис. га, картоплі – 1308,9 тис. га. При цьому в сучасних системах хімічного захисту цих культур невинно зростає обсяг застосування комбінованих препаратів.

Мета. Гігієнічна оцінка асортименту діючих речовин комбінованих препаратів, які використовуються для хімічного захисту зернових культур, яблунь та картоплі.

Матеріали та методи. Асортимент пестицидів розподіляли за виробничим призначенням, хімічними класами та групами кумулятивної оцінки